

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4296/2568

บริษัท ม. โจทก์ บริษัท อ. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ล้มละลาย ฯ มาตรา 9 (3) บัญญัติเพียงว่า เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อหนี้ นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ว่าหนี้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม เท่านั้น หาได้บัญญัติว่าหนี้นั้นศาลต้องพิพากษากำหนดจำนวนแน่นอนเสียก่อน โจทก์จึงสามารถ นำหนี้ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่กระทำขึ้นในต่างประเทศมาฟ้องขอให้จำเลยเป็น บุคคลล้มละลายได้โดยไม่ต้องนำหนี้ดังกล่าวไปร้องขอต่อ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ก่อน จำเลยเป็นหนี้โจทก์ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาทสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคล หนี้ ตามฟ้องจึงเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท โจทก์ย่อมมีอำนาจนำ หนี้ดังกล่าวมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็น บุคคลล้มละลาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลล้มละลายกลางพิพากษายกฟ้อง คำอุทธรณ์นิยมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษากลับ ให้ พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14 ให้จำเลยใช้ คำอุทธรณ์นิยมทั้งสองศาลแทนโจทก์ โดยหักจากกองทรัพย์สินของจำเลย เฉพาะค่าทนายความ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดตามที่เห็นสมควร จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติได้ ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียนจัดตั้งตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น จำเลยเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โจทก์ กับจำเลยประกอบกิจการร้านอาหาร เมื่อปี 2558 โจทก์กับจำเลยตกลงทำสัญญาอนุญาตให้ใช้ วิทยาการความรู้ (KNOW – HOW LICENSING AGREEMENT) และสัญญาอนุญาตให้ใช้ เครื่องหมายการค้า (TRADEMARK LICENSING AGREEMENT) เพื่อจัดตั้งร้านอาหารในประเทศไทย ร่วมกัน วันที่ 14 พฤษภาคม 2558 จำเลยเริ่มเปิดกิจการร้านอาหาร แต่ต่อมาอีกประมาณ 1 ปี มีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างโจทก์กับจำเลยจนเป็นเหตุให้ร้านอาหารต้องปิดกิจการลงในปี 2560 จำเลยจึงยื่นขอเริ่มต้นคดี (NOTICE OF ARBITRATION) เพื่อให้มีการระงับข้อพิพาทด้วยวิธี อนุญาโตตุลาการที่ศูนย์อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (THE SINGAPORE INTERNATIONAL ARBITRATION CENTRE) มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ จำเลยประการแรกว่า หนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนหรือไม่ เห็นว่า โจทก์และ จำเลยทำสัญญาอนุญาตให้ใช้วิทยาการความรู้ (KNOW - HOW LICENSING AGREEMENT) และ สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (TRADEMARK LICENSING AGREEMENT) เพื่อจัดตั้งและ ดำเนินธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทย โดยมีข้อตกลงให้ใช้วิธีระงับข้อพิพาทโดยให้

อนุญาตตุลาการศูนย์อนุญาตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ซึ่งขาดตามสัญญาข้อ 19 ต่อมาเกิดข้อพิพาทระหว่างโจทก์และจำเลยชั้น จำเลยจึงนำข้อพิพาทเสนอต่ออนุญาตตุลาการศูนย์อนุญาตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์เพื่อชี้ขาด โดยจำเลยมิได้โต้แย้งคัดค้านว่า จำเลยมิได้นำข้อพิพาทเสนอต่ออนุญาตตุลาการศูนย์อนุญาตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์เพื่อชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยแต่อย่างใด การที่จำเลยเป็นฝ่ายเริ่มต้นกระบวนการระงับข้อพิพาททางอนุญาตตุลาการก่อน เท่ากับจำเลยยอมรับว่าข้อสัญญาอนุญาตตุลาการชอบด้วยกฎหมายและจำเลยยอมรับวิธีการระงับข้อพิพาททางอนุญาตตุลาการตามที่กำหนดไว้ในสัญญาแล้ว เมื่อต่อมาอนุญาตตุลาการศูนย์อนุญาตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์มีคำชี้ขาดให้ยกข้อเรียกร้องของจำเลยและข้อเรียกร้องแย้งของโจทก์เนื่องจากเห็นว่าคู่พิพาทต่างฝ่ายต่างไม่ได้ผิดสัญญาต่อกัน แต่เห็นควรให้โจทก์ได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายในกระบวนการอนุญาตตุลาการคืนตามสัดส่วน จึงมีคำชี้ขาดให้จำเลยชำระเงิน (ก) 730 ดอลลาร์สหรัฐ (ข) 440,000 เยน (ค) 406,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ และ (ง) 14,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5.33 ต่อปี ของจำนวนเงินดังกล่าวนับแต่วันที่มีคำชี้ขาด (วันที่ 11 มกราคม 2564) เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จสิ้นแก่โจทก์ กับให้เงินค่าใช้จ่ายร้อยละ 75 ของค่าใช้จ่ายในกระบวนการอนุญาตตุลาการตกเป็นพับแก่จำเลย และร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายในกระบวนการอนุญาตตุลาการตกเป็นพับแก่โจทก์ แต่เนื่องจากโจทก์ชำระเงินเกินจำนวนดังกล่าวแล้ว จึงให้จำเลยชดใช้เงินส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายในกระบวนการอนุญาตตุลาการแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5.33 ต่อปี ของจำนวนเงินที่จำเลยต้องชดใช้นับแต่วันที่มีคำชี้ขาดเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จสิ้นแก่โจทก์ โดยจำเลยมิได้นำสืบให้เห็นว่า คำชี้ขาดดังกล่าวไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนอย่างไร นอกจากนี้หากจำเลยไม่เห็นพ้องด้วยกับคำชี้ขาดดังกล่าวก็ชอบที่จะคัดค้านโดยใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำชี้ขาดตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 แต่ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดแต่อย่างใด ดังนี้ คำชี้ขาดดังกล่าวจึงถึงที่สุดและมีผลผูกพันโจทก์และจำเลยซึ่งเป็นคู่พิพาทตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 41 วรรคหนึ่ง จำเลยต้องรับผิดชำระเงินตามคำชี้ขาดแก่โจทก์เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 11,708,608.14 บาท โจทก์จึงนำหนี้ยดังกล่าวมาฟ้องขอให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายเป็นคดีนี้ ซึ่งการฟ้องคดีล้มละลายนั้นพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 (3) บัญญัติเพียงว่า เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อนั้นนั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่ว่าหนี้ยนั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตามเท่านั้น หาได้บัญญัติว่าหนี้ยนั้นศาลต้องพิพากษากำหนดจำนวนแน่นอนเสียก่อนไม่ ทั้งการพิจารณาคดีล้มละลายจำเลยสามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับการฟ้องคดีล้มละลายมีวัตถุประสงค์เพื่อขอให้มีการจัดการทรัพย์สินของจำเลยนอกจากเพื่อประโยชน์ของโจทก์แล้วยังเป็นการฟ้องเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของจำเลยด้วย การฟ้องขอให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายจึงหาใช่เป็นการฟ้องเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการดังที่จำเลยฎีกามาไม่ โจทก์จึงสามารถนำหนี้ยตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการมาฟ้องขอให้จำเลยเป็นบุคคลล้มละลายเป็นคดีนี้ได้โดยไม่ต้องนำหนี้ยดังกล่าวไปร้องขอต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเพื่อบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการก่อน เมื่อจำเลยเป็นหนี้ยโจทก์ 11,708,608.14 บาท ซึ่งมีจำนวนไม่

น้อยกว่าสองล้านบาทสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคล หนี้ตามฟ้องจึงเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท โจทก์ย่อมมีอำนาจนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 (2) และ (3) ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวและมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้จำเลยล้มละลายหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ว่า ก่อนฟ้องคดีนี้ โจทก์มีหนังสือทวงถามให้จำเลยชำระหนี้แล้วสามครั้ง ซึ่งมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าสามสิบวัน แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ ชื่อนำสืบของโจทก์ดังกล่าวถือว่าโจทก์ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานว่า จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 8 (9) แล้ว โดยหาจำต้องทำการสืบหาทรัพย์สินของจำเลยก่อนดังที่จำเลยฎีกาไม่ เมื่อชื่อนำสืบของโจทก์ต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่า จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว จำเลยมีหน้าที่นำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าว ที่จำเลยนำสืบและฎีกาว่า งบการเงินระบุว่าจำเลยมีหนี้สินเงินกู้ยืมระยะยาว 216,473,237.55 บาท นั้น ความจริงแล้วจำเลยเป็นหนี้ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เพียง 1,472,483 บาท หนี้เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 13,404,938.66 บาท และหนี้สำรองผลประโยชน์พนักงาน 1,648,173 บาท รวมเป็นเงิน 16,525,594.66 บาท เท่านั้น แต่จำเลยมีทรัพย์สิน 66,665,064.04 บาท จึงไม่ได้เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวนั้น จำเลยก็มีได้นำสืบให้เห็นว่า รายการหนี้สินตามที่ระบุในแบบนำเสนองบการเงินรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ไม่ถูกต้องอย่างไร และเหตุใดเอกสารดังกล่าวจึงระบุว่า จำเลยมีหนี้สินจำนวนมากถึง 232,285,381.87 บาท ชื่อนำสืบของจำเลยจึงเป็นเพียงการกล่าวอ้างลอย ๆ เมื่อเอกสารดังกล่าวจัดทำโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและจำเลยเป็นผู้นำส่งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์เอง นำเชื่อว่าเอกสารดังกล่าวถูกต้องและแท้จริงว่าจำเลยมีสินทรัพย์ 66,665,064.04 บาท หนี้สิน 232,285,381.87 บาท จำเลยจึงมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน ทั้งจำเลยไม่มีพยานหลักฐานใดมาสืบว่า จำเลยมีทรัพย์สินอื่นใดอีกที่เพียงพอชำระหนี้แก่โจทก์ได้ทั้งหมด พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบมาไม่อาจหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าจำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัว และนับแต่อนุญาตตุลาการมีคำชี้ขาดไม่ปรากฏว่า จำเลยพยายามขวนขวายหรือนำเงินไปชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามคำชี้ขาดแต่อย่างใด กรณีจึงไม่มีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้จำเลยล้มละลาย ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษากลับให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

วิทยา พรหมประสิทธิ์ · เฟด็จ ชมพานิชย์ · จักรี พงษธา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4296/2568>